

rünmez bir saç telinden korktuğumuzu öğrenmektir... Valla bir ömrü için içinde ölmeyi öğrenmekle geçirmek fikri bana pek bir şey ifade etmiyor. Çünkü acı diye bir şey de var hayatta. Burada olanı, sahne ışığının altında olanı bir daha asla göremeyeceğim. Bir daha asla. Ve o da kendini bir daha göremeyecek. Sahnede ne olacaksa onsuz olacak bundan sonra. Fenda'yı sahne ışıkları altında bir daha göremeyecek olduğumu düşünmek bile... Hayır. Acıyla boş sahne arasında hiçlik yoktur, ölüm için mekân vardır. Ama bunu düşünemem. Düşünecek bir şey yok. Acım benim yerime düşünür. Daima.

Peki ya ölmüş olan için ölüm nedir? Görelim bakalım. Bir deneyelim. Tiyatroda her şey deneye tabidir.

Ahmed sahneye çıkar.

Ölüyorum. Ölüyorum.

Ölüm üzerine doğaçlama.

Hayır, katiyen düşünecek hiçbir şey yok. Yalnızca kendi başına düşünen acı, "bir daha asla" diye düşünen acı var ki bu da bir düşünce değil. Bu, bedeni kıvrandıran, ruhu boşaltan boş ve karanlık şey tarafından her şeyin zapt edilmesi. "Bir daha asla" tarafından ziyaret edilmek ve kıvranan beden ve ruh.

Aman canım neyse! Ölmediler ki zaten! Fenda, göğün yıldızları saçlarına serpilmiş güzellik, bir ağacın altında hayallerde... Sinir gazı da, Japon da, itfaiyeci de, hepsi hikâye... Tuvaletlerin penceresi bile yok zaten. Tuvaletlerimiz, bir gıdım hava geçirmeyen, ne penceresi ne aynası olan, tuvalet kâğıdı bulunmayan ve sifonun hiçbir zaman çalışmadığı halis muhlis Fransız tuvaletleridir! Vatanını seven, asayişi bozmayan milli tuvaletler! Herkese açıktır kapıları! Rhubarbe'a da! Moustache'a da! Madam Pompestan'a da!

*Tuvalete gitmekte olan bu üç sağlığı yerinde kişi üzerine doğaç-
lama.*

Başka bir filozofun, ki bir Stoacı olmadığı kesin, söylediği gibi: Felsefe, ölümü değil, hayatı düşünmektir. İstırabı tatmamız ve ruhumuzun kıvrınması için ölümün bize dokunması yetecektir zaten! Anlamı olan her şeyi içinde barındıran bu uğursuz aralıkta, şükürler olsun ki, düşünecek bir şey yok! Tiyatro da aynı böyledir işte! Niceleri ölür gibi yapar tiyatrodaki, her akşam ölür, sonra ayağa kalkar ve selam verirler! Şükürler olsun ki! Çünkü tiyatro da hayatı düşünmektir, ölümü değil. Rhubarbe'in hayatını, Madam Pompestan'ın hayatını, Ahmed'in hayatını! Daima! Ve sizlerin, ölüyormuş gibi yapanları izlemeye gelen sizlerin hayatlarınızı! Sonsuza kadar hayat! Kahrolsun ölüm! Haydi, önce ben, sonra siz: "Kahrolsun ölüm!"

17. Özne (2)

Ahmed, Moustache.

Ahmed ve Moustache nefes nefese, koşarak sahneye girerler.

MOUSTACHE

Ektik mi, emin misin?

AHMED *her yere bakarak*

Valla kimse yok gibi.

MOUSTACHE

Sarges-les-Corneilles’de böyle bir şeyin olabileceğine hayatta inanmazdım. Hele benim başıma geleceğine!

AHMED

Sizin mi? Benim başıma geldi bir kere!

MOUSTACHE

Senin mi? Git de bir aynaya bak sen! Böyle bir şeyin senin gibi sefil bir işçinin başına gelecek hali yok herhalde! Benim, Moustache’ın peşindeydi, normal de bu zaten! Onu gördüğüm zaman, içimden bir şey dedi ki: Moustache, bu senin peşinde. Gördün mü ama nasıl koştuğumu! Dünya rekorunu kırıyordum az kalsın.